
Jaworze, st. 12, gm. loco, woj. śląskie, AZP 108-47/14

Informator Archeologiczny : badania 33, 173-174

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

kowych przemieszonych po spaleniu budynku i zawaleniu się stropów, z wyższych kondygnacji. Pozwoliło to na odtworzenie funkcji poszczególnych pomieszczeń znajdujących się zarówno na poziomie piwnicy, jak i na wyższych kondygnacjach. Dzięki zastosowaniu metod archeologicznych, udało się szczegółowo odtworzyć kolejne etapy powstawania budynku, jego przebudowy, a następnie zniszczenie i przemienienie w stanowisko archeologiczne. Równoległe do prac wykopaliskowych przeprowadzona została kwerenda archiwalna, w czasie której pozyskano źródła ikonograficzne, przedstawiające budynki przed ich zburzeniem oraz uzyskano informację o właścicielach i użytkownikach poszczególnych pomieszczeń.

W miejscach nie zniszczonych przez fundamenty kamienicy, natrafiono na pozostałości średniowiecznej warstwy kulturowej oraz pochodzące z tego okresu doły posypowe. Łącznie znaleziono około 6 tys. fragmentów ceramiki datowanej od XIII do XVIII w.

Zabytki i dokumentacja przechowywane są w Urzędzie Konserwatora Wojewódzkiego i Muzeum Okręgowym w Olsztynie.

Średniowieczne materiały zabytkowe opublikowane zostały w *Warmińsko-Mazurskim Biuletynie Konserwatorskim* R. I, 1999 r. Przygotowana do druku w *Roczniku Olsztyńskim* jest monografia części nowożytniej.

Badania nie będą kontynuowane.

INOWROCLAW, st. 3 – kościół pw. św. Mikołaja, gm. *loco*, woj. kujawsko-pomorskie, AZP 44-40

Badania prowadzili prof. dr hab. Jadwiga Chudziakowa i mgr Wojciech Miłek (Instytut Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Finansowane przez parafię rzymskokatolicką pw. św. Mikołaja.

Badania miały charakter ratowniczy i prowadzone były w związku z montażem instalacji systemu ogrzewczego w kościele. Podzielono je na dwa etapy. W pierwszym prowadzono obserwację badawczą przy wykonywaniu odwiertów geotechnicznych na skwerze położonym po zachodniej stronie kościoła. W okresie średniowiecza obszar ten stanowił część forteczną, południowo-zachodni narożnik obwarowań miejskich. W drugim etapie przeprowadzono wyprzedzające badania archeologiczne wewnątrz kościoła w kruchcie, przy filarze empory organowej, w miejscu projektowanej maszynowni.

Na podstawie przeprowadzonych badań udało się poczynić wiele istotnych obserwacji na temat stratygrafii terenu przyległego do świątyni. W oparciu o analizę 64 odwiertów geologicznych określono kierunek przebiegu, szerokość oraz przekrój systemu dwóch fos biegnących do siebie równoległe, zlokalizowanych przy murach obronnych miasta.

W wykopie otwartym we wnętrzu kościoła zarejestrowano warstwę cmentarną użytkowaną w okresie od 1. połowy XV do XVI wieku włącznie. Odkryte szkielety ludzkie ułożone były na wznak, na linii południowy zachód – północny wschód, z głowami skierowanymi na południowy zachód, bez wyposażenia, z licznymi śladami uderzeń. W wykopie odsłonięto również fundament filara ściany zachodniej oraz filara empory organowej, określając ich technikę budowy i głębokość posadowienia.

Badania będą kontynuowane.

JAWORZE, st. 12, gm. *loco*, woj. śląskie, AZP 108-47/14

- osada kultury łużyckiej
- grodek stożkowaty (XIV-XV w.)

Badania prowadzili mgr mgr Bożena i Bogusław Choraży (Muzeum Okręgowe w Bielsku-Bia-

łej). Finansowało Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej oraz Urząd Gminy w Jaworzu. Pierwszy sezon badań.

Stanowisko zlokalizowane jest na wybitnym cyplu terenowym usytuowanym w widłach dwóch potoków bez nazwy. Celem badań było rozpoznanie charakteru lokalnej kulminacji (wys. wzgl. 3,5 m) nawiązującej formą do tzw. grodków stożkowatych oraz wyjaśnienie pochodzenia prehistorycznego materiału ceramicznego zalegającego w obrębie cypla. Otwarto dwa wykopy sondażowe: pierwszy (1/99) o wymiarach 9 x 1 m w obrębie stożkowatej kulminacji, drugi (2/99) o wymiarach 3 x 1 m – poniżej, w północnej partii cypla.

Badania przeprowadzone w rejonie kulminacji potwierdziły nasypowy charakter stożka, powstałego najprawdopodobniej z materiału pozyskanego z obrębu słabo czytelnej fosy zlokalizowanej na południe od kulminacji. Nieliczny późnośredniowieczny materiał ceramiczny pozyskany z warstwy humusu i bezpośrednio pod nim (brak czytelnej warstwy kulturowej) oraz egzemplarz zawiasu z okuciem stanowiący najprawdopodobniej element osprzętu wieży mieszkalno-obronnej wskazują na funkcjonowanie tu w XIV-XV w. założenia obronnego w typie tzw. grodków stożkowatych.

W wykopie zlokalizowanym w rejonie północnej partii cypla odsłonięto fragment prehistorycznego obiektu półziemiankowego wskazującego na istnienie w tym miejscu osiedla kultury łużyckiej z okresu wczesnej epoki żelaza lub okresu lateńskiego.

Materiał zabytkowy złożono w Muzeum Okręgowym w Bielsku-Białej, dokumentację badawczą przekazano do archiwum Śląskiego Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Katowicach (Oddział Zamiejscowy w Bielsku-Białej).

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”.

Badania będą kontynuowane.

KADŁUBIE, st. 5, gm. Leśnica, woj. opolskie, AZP 94-39/64

- ślad osadnictwa (?) neolit
- osada z okresu późnego średniowiecza (XIV-XV w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w kwietniu przez dr. Jarosława Bronowickiego (autor sprawozdania, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Oddział we Wrocławiu). Finansowane przez Agencję Budowy Dróg i Autostrad. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 0,03 ha.

Stanowisko odkryte w 1994 r. przez E. Matuszczyk i K. Spychałę w ramach badań AZP.

Celem badań była eksploracja nawarstwień kulturowych zagrożonych zniszczeniem w wyniku budowy autostrady. Materiały archeologiczne odkryto w zaawansowanej fazie budowy, w związku z czym pierwotne układy stratygraficzne uległy niemal całkowitej destrukcji. Zachowały się jedynie szczątki warstwy kulturowej stanowiska. W wyniku jej eksploracji pozyskany został ubogi inwentarz w postaci 8 wytworów krzemiennych łączonych z młodszą epoką kamienia oraz 28 fragmentów ceramiki związanej z osadnictwem późnośredniowiecznym.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Śląskich Sprawozdaniach Archeologicznych”.

Ponieważ wartość poznawcza stanowiska jest raczej niska, badania nie będą kontynuowane.

Klonówka, st. 7, gm. Starogard Gdański, woj. pomorskie, AZP 19-44/6 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich